

Михаел Клоновски, сп. [„Фокус“](#)

Авторът е роден през 1962 г. в Източна Германия. По образование е зидар. В последните години на ГДР си изкарва хляба с обща работа и като коректор. От 1990 г. – журналист. Автор е на много книги за комунистическото наследство, за сталинистките лагери. Носител на наградата за журналистика през 1990 г. за приноса си в разкриването на престъпленията на ГДР-овското правосъдие и на ЩАЗИ. От 1992 г. живее в Мюнхен. Току що бе назначен за водещ редактор в дискуссионната рубрика на седмичника „Фокус“, който от брой на брой заема все по-отчетливо консервативна и политически „некоректна“ позиция.□

М.Р.

Историята може и да няма смисъл, но тя ни учи да гледаме с ирония на миналото. Нека се върнем назад към пролетта на далечната 1989 година: Тогавашният социалдемократичен министър-председател на провинция Саарланд посещава държавния глава на ГДР. Посещава го между другото за девети път. Какво ли би

минало през главата на двамата събеседници, ако някой им беше пророкувал, че след по-малко от две десетилетия единият – Оскар Лафонтен - ще наследи другия – Ерих Единствений като председател на компартията? И кой ли федерален гражданин – включително лидерката на феминисткото движение Алис Шварцер - не би Ви помислил за луд ако тогава бяхте предположил, че след 20 години канцлер ще бъде жена, при това жена от ГДР (*та даже и бивша комсомолка – бел. прев.*)? Такива реминисценции ни учат, че ако има нещо, на което си струва да се залага, то е пълната непредвидимост на историята.

Точно година след падането на стената един познат от Източен Берлин, който по това време въртеше успешна търговия с изостанали количества ГДР-овски консерви, ми каза „Всички се надпреварват да приказват как ще стигнем нивото на Запада. По-добре е да се замислят кога Западът ще се смъкне на нашето ниво“. Учудващо прозорливо, както се оказва. Днес стават все по убедителни признаците, че Федералната република се превръща в социалистическа държава „а ла ГДР“. Разбира се без Стена и без телени мрежи, но затова пък с водеща политическа дама от Левицата, която иска въвеждането на данък за изселващите се от страната.

И все пак нека започнем с положителното. Днес „Актуалната камера“ трае само четвърт час*. Във Федералната република едва два от трите куплета на „Песента на германците“ са табу (*днешният химн на ФРГ се състои от третия куплет на популярната стара песен, чийто първи куплет „Дойчланд, Дойчланд юбер алес...“ е химн на Третия райх – бел. прев.*), тоест с един по-малко отколкото по времето на ГДР. Има наистина все още ЩАЗИ-агенти и ЩАЗИ-доносници, но те са слабо организирани централно и не седят вече пред подслушвателна апаратура, а само в парламентите (един от тях дори се кани да става кмет на Потсдам). Директивите не идват вече от Москва, а от Брюксел. „Нашите хора“ (*любим израз на Хонекер и на жена му Маргот – бел. прев.*) днес са наречени „нашите хора из цялата страна“ (*любим израз на Ангела Меркел - бел. прев.*). Шефът на Левицата (*бившата компартия - бел. прев.*) Грегор Гизи призовава всички демократи да се обединят и да се борят „срещу десницата“. Не е ли малко комично всичко това?

По-малко комично за обикновения гражданин, който не е част от партийните апарати, е съзнанието, че мнимият върховен суверен на практика не притежава правото да участва в политическия процес. Той може наистина веднъж на четири години да припне до избирателната урна и да си пусне бюлетината. Проблемът е, че ако има консервативни или десни убеждения няма да знае за кого да си даде гласа. В ГДР имахме блока на „Отечествения фронт“, днес съществува т.н. „консенсус на демократите“. Неговите пазванти пазят червената черта, която никой няма право да премине, ако не желае да му бъде отнето моментално правото да се нарича „демократ“. Зад тази черта остават милиони граждани, които мислят, съобразяват и съзнават, че никой не ги представлява политически. За разлика от гедееровското минало гласовете на въздържалите се биват броени, а после се изразява публично съжаление по техен

адрес, но от това не произтичат никакви последици. Никога до сега никоя от партиите не е признавала, че програмата ѝ е била погрешна. Напротив, при провал винаги се търсят слабости в комуникацията и в поднасянето ѝ до избирателя. Референдуми по такива фундаментални въпроси като въвеждането на еврото или по Маастрихския договор бяха сметени за прекалено рискова проява на демокрацията.

Вече няма различия дори и по най-елементарните въпроси между големите партии. Тъй като в Германия не съществуват антисоциалистически, либертариански, патриотични партии, поне не такива, които един що годе цивилизован човек би могъл да подкрепи, за канцлерката не е проблем, досущ както някогашните велможи на компартията, да обяви своята политика за „безалтернативна“. Многомилиардните помощи за банките – безалтернативни. Все по-голямото „задълбочаване на европейската интеграция“ (на човешки език: все по-голямото подчиняване на държавата на най-безогледния централизъм в историята на континента) – безалтернативно. Милиардите за Гърция – безалтернативни. Скоро ще ни внушат, че и членството на Турция в Евросъюза – а защо не и на Ирак? – е безалтернативно...

Случаят Сарацин, чието уволняване от борда на Бундесбанката сигурно също е било безалтернативно, демонстрира най-нагледно пропастта между политико-медийната каста и „нашите хора из цялата страна“ или по-точно формата „DDR light“, в който живеем днес.

Естествено, че до крайния вариант на DDR 2.0 има още много за подобряване, особено в областта на приложение на социалистическата частица „още“. Със сигурност ни е нужна *още* повече социална справедливост. Трябва ни *още* повече джендър равноправие и *още* повече антидискриминация. Нужна е

още

по-силна ангажираност срещу десните сили. Интеграцията на германците в мигрантските квартали Берлин-Нойкьолн и Дуйсбург-Марксло трябва

още

да се подобрява. Трябва най-после да празнуваме 9 май с

още

по-голям ентузиазъм единствено като „Ден на освобождението“ и по никой начин като начало на поробването на Източна Германия. И пр. и пр.

Реакционният мислител и писател Никола Гомез Давила пише: „Реториката е единственото позволено цвете в демократичната градина“. В ГДР бяхме отменили реториката заедно с реакционните мислители, защото който живее в царството на истината и справедливостта няма нужда от реторика. На Запада му трябваша доста години за да проумее това. На Ангела Меркел се падна заслугата да приключи тази ненужна фаза. Всичко, каквото изрича тя, е почти негодно за цитиране и – казано на университетски жаргон – е извън контекста на дискурса. Буржоазни, интелектуални, ораторски надарени и класически образовани личности като Франц Йозеф Щраус или Хелмут Шмидт бяха по начало немислими в ГДР. Днешни бундесполитици от рода на зелената Клаудия Рот или социалдемократическия шеф Зигмар Габриел вдъхват у оситата като поведение и публично говорене усещането, че са си отново у дома...

Към който и сектор на политиката да погледнете, навсякъде ще видите да се тълпят социалисти, без значение каква е партийната им принадлежност. Семейната политика на ХДС – социалистическа. Социалната политика, интеграционната политика – в тях няма и следа от буржоазни, консервативни, десни позиции. А за всички политически събития и процеси ни осведомяват журналисти, които според сондажите (и без такива допитвания положението е очевидно) в мнозинството си са привърженици на червено-зелената част от политспектъра.

Нека приведа една случка за да илюстрирам тезата си колко неприкрито някои вече си играят на ГДР в обединена Германия. През пролетта на 2008 година в т.н. ПУЦ по икономика в град Кемниц е заличен стенопис. По една единствена причина – художникът на име Бенямин Цшоке бил „десен“. Не неонацист, не член на НПД (*неонацистка партия във ФРГ – бел. прев.*

), а сътрудник на фракцията в градския парламент на „Про Кемниц“/ДСУ, без при това да е неин член, а само асистент в канцеларията на половин работен ден.

Какъв е грехът на въпросния художник? На заличения стенопис той изобразил панорама на стария Кемниц (*който по времето на ГДР бе принуден да носи името Карл Маркс Щадт – бел. прев.*) с маркирани в сиво онези средновековни сгради, които са разрушени от бомбардировките на съюзниците през войната. Зелената Петра Цаис, член на ръководството на своята партия в градския парламент настоява за унищожаване на стенописа. Според Цаис в учебните заведения нямало място за „изкуство от хора, които отхвърлят нашата свободолюбива обществена система“. Госпожа Цаис впрочем, се е учила как да защитава и се бори за „свободолюбивата обществена система“ още преди падането на Стената – например по време на 7-годишната си служба в Окръжната партийна школа на компартията в саксонското градче Митвайда. Един от малкото оцелели ветерани в Кемниц от концлагера Освиенцим е извикан за да даде експертното си мнение за стенописа. Престарелият почтен господин не открива нищо осъдително в него. Пребоядисалата се в зелено червена иконоборка успява обаче да се наложи: днес стената е пак тъй чисто бяла както и нейната съвест. Да е имало протестна кампания в медиите срещу това потъпкване свободата на изкуството? Я не си правете майтап...

Е, разбира се Федералната република е все още неизмеримо далеч от реалносоциалистическата държава ГДР. Там всеки, който се опитваше да напусне социалистическия обор биваше или затварян или разстрелван (днес, особено в партията-наследничка на строителите на Стената, отричат с възмущение ГДР да е била диктатура). Освен това в публичното пространство там цареше такава естетическа грозота и опустошение, с които не могат да си съперничат дори днешните театрални сцени на Германия. Онази отвратителна тирания по волята и одобрението на съветска Москва, упражнявана от клика зловещи старци като властници над един на практика колонизиран народ просто не може да бъде описана с толкова черни краски, колкото тя заслужава.

Това обаче не променя факта, че и обединена Германия проявява фатална склонност

към социализма и има сбъркано отношение към свободата. Затова е много вероятно, когато след 20 години хвърлим отново поглед назад, да установим, че пак са се случили неща, които днес биха ни се сторили абсолютно невероятни.

* „Актуална камера” бе централният информационен бюлетин на телевизията на ГДР, чиито тягостни пропагандни ексцеси се проточваха по над половин час. Днешната информационна емисия на Първи канал във ФРГ "Tagesschau" трае твърдо 15 минути – бел. прев.

Превод © Милен Радев